

ויזרע יצחק

שנה ז'

<p>פרשת "בהעלותך" הפטרה: "רני ושמחי" ט' סיון תשע"ד</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני החג פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>י"ב 19:07 י"ג 20:25 י"ד 21:01</p>	<p>ת"א 19:25 ת"ב 20:27 ת"ג 20:58</p>	<p>חיפה 19:15 20:29 20:59</p>
---	--	---	---	---	---

הג'גים לפרשת השבוע

"וזה מעשה המנורה בוקשה זהב" (במדבר ז' ד)

מבאר הרמב"ן שמכל תכונות המנורה מציינת התורה תחילה את זה שהמנורה עשויה "מקשה" הוא כדי ללמדנו שגם לדורות צריך שהמנורה תהיה מקשה, אחרת המנורה פסולה. ולא הזכירה התורה במעשה המנורה שהיו בה קנים וכפתורים וגביעים משוקדים משום שדברים אלו אינם מעכבים למנורת דורות. ממשיך הכתוב ומזכיר "זהב", ללמדנו שגם תכונה זו היא מצוה לדורות לעשות את המנורה מזהב כדי לרומם את בית א-לקינו. אך חזר הכתוב ואמר "מקשה היא", לומר שמה שמעכב במנורה זה ה"מקשה" ולא ה"זהב", וכל שכן שאר הפרטים שנועדו ליפות את המנורה שאינם מעכבים.

"עשה כך עתי וזצוצרות כסף" (במדבר י' ב)

מסביר רבינו בחיי שכוונת הכתוב "עשה לך" לומר למשה "לך אתה עושה ואין אחר משתמש בהן", שרק משה רבינו ישתמש בחצוצרות אלו, ואפילו יהושע בן נון שהיה תלמידו של משה רבינו לא השתמש בחצוצרות אלו כי אם בשופרות כפי שראינו שכאשר בא יהושע להלחם ביריחו, שהיא תחלת כבושה של ארץ ישראל, כתוב: "וירע העם ויתקעו בשופרות" (יהושע ו'). יותר מכך, חצוצרות אלו נגנזו עוד בחייו של משה רבינו עצמו, ולומדים זאת ממה שאמר משה בשעת פטירתו: "הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם ושוטריכם" (דברים לא'), והיכן היו החצוצרות שהוא אומר להם הקהילו ולא אמר תקעו בחצוצרות ויתכנסו? אלא חייבים לומר שהחצוצרות נגנזו עוד בחייו, לקיים מה שנאמר: "אין שלטון ביום המות" (קהלת ח). מכאן ניתן ללמוד על גדולתו של משה, ששתי החצוצרות הן סימן למלך במלכותו, וציווי זה של הקב"ה היה לכבודו של משה, כי דבר זה הוא מתכסיסי המלכות שתוקעים בשופר לפני המלך, וכך מצוה הוא לאסוף את חיילותיו.

"ויהי בנסוע הארון" (במדבר י' לה)

"תנו רבנן: ויהי בנסוע הארון ויאמר משה פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה לומר שאין זה מקומה. רבי אומר: לא מן השם הוא זה, אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו" (שבת קטו:)
 לפי חז"ל שני הפסוקים שלפנינו מהוים ספר בפני עצמו ועל כן מנו חז"ל שבעה ספרים בתורה, שואל ה"כלי יקר" הלוא עיקר התורה הוא המצוות הכתובות בה, אם כך, מה המצווה שכתובה בספר הזה, הלוא בפסוקים שלפנינו אין רמז לשום מצוה? ומתוך שהפסוקים הללו מרמזים על מצות פריה ורביה ועשה מהם הכתוב ספר בפני עצמו כי במצוה זו תלוי קיום העולם והיא גורמת להשראת השכינה בישראל כמו שאמרו חז"ל: "כל מי שאינו עוסק בפריה ורביה גורם לשכינה שתסתלק מישראל שנאמר: 'ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל' מלמד שאין השכינה שורה בפחות משני אלפים ושני רבבות מישראל, הרי שהיו ישראל עשרים ושנים אלף פחות אחד וזה שלא עסק בפריה ורביה נמצא שגורם לשכינה שתסתלק מישראל" (יבמות טד) וזו המצוה הראשונה שנצטווה אדם הראשון כי מיד אחר שנאמר: "ויברא א-לקים את האדם" (בראשית א' כז) נאמר: "ויאמר להם פרו ורבו" (בראשית א' כח) משום כך עשה הכתוב ממצוה זו ספר מיוחד ללמדנו שלצורך השראת השכינה בישראל צריך עשרים ושנים אלף מישראל וממילא ידע כל איש מישראל להיות זהיר במצות פריה ורביה בכדי למלא את המספר.

נר ה' נשמת אדם העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

מרן הרה"ג עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל נלב"ע ג' חשוון תשע"ד משה טויטו בר אסתר ז"ל נלב"ע ד' אדר ב' תשע"ד תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
 נלב"ע י"א ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
 נלב"ע י"ג אדר ב' תשל"ג
 תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
 נלב"ע י"ג אדר ב' תשס"ה

"עשה כך עשתי וזצוצרות... ונועדו אליך כל העדה... ונועדו אליך הנשיאים" (במדבר י ב-ד)

לפי הרלב"ג, הגיוני הוא שכאשר צריכים להקהיל את כל ישראל ביחד, שהיו שישים רבוא איש, אין דרך אחרת אלא לתקוע בחצוצרות, אבל כשנחוץ לזמן את שנים עשר הנשיאים יחד מדוע צריך לתקוע בחצוצרות, הלוא די היה לשלוח אליהם שליח שיזמן אותם אל משה? ומתוך שאולי באופן טכני ניתן היה לשלוח שליח ולא היה צריך לתקוע בחצוצרה, אלא, שבכל זאת תקעו בחצוצרה גם לזימון שנים עשר הנשיאים וזאת משום שאם היו משתמשים בשליחים לזימון הנשיאים היו חלילה מטילים קנאה ושנאה בקרב נשיאי ישראל, שכן אלה שהיו נקראים באחרונה היו מתרעמים ואומרים מדוע הקדימו לקרוא את חבריהם לפני שקראו אותם? משום כך נצטוו משה לזמן בכת אחת את כל שנים עשר הנשיאים על ידי השמעת קול התקיעה בחצוצרה.

"ויהי עם כמותאוננים" (במדבר יא א)

ה"ספורנו" מבאר שעיקר תלונת העם היו על טורח הדרך, אלא שהעם לא היו באמת מתאוננים בלב שלם, כי בפועל לא היתה להם שום סבה ראויה לזה שיתאוננו, לכן נאמר: "כ-מתאוננים" לומר לנו שהם היו כאילו מתאוננים בדבריהם כאשר מטרתם היתה רק כדי לנסות את ה'.

"והאספסוף אשר בקרב התאוות" (במדבר יא ד)

מובא ב"פניני הבן איש חי" שהכתוב מציין כאן שהתאוה של האספסוף היתה "בקרב" דהיינו: האספסוף התאוה שבטנם וקרבם יתרחבו ועל ידי כך יוכלו לספק את הנאת גופם יותר מכפי יכולתם כעת. וכן מובא על מלך פרס, שהיה מתפלל לפני העבודה זרה שלו, שיגדל גרונו כפליים מגודלו הנוכחי, כדי שהנאתו מן המאכל תארך זמן רב טרם יגיע המזון לתוך מעיו. הוי אומר: אין בעל התאוה מסתפק במילוי תאוותו בלבד, אלא חפץ הוא ליצור מציאות חדשה שתוכל להכיל תאוה גדולה כל כך שגופו לא יכול להכילה כעת. בדרך זו, נוכל לפרש את הכתוב "צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים תחסר" (משלי יג כה). שהצדיק אוכל כפי מה שמצריך אותו גופו, אך הרשעים מתלוננים על בטנם שחסרה וקטנה היא להם, ואינה יכולה להכיל את כמות המזון אותו הם מבקשים לאכול.

"אל נא תעשה עלינו זוטאת אשר נואלנו ואשר זוטאנו" (במדבר יב יא)

אהרון פונה אל משה בלשון רבים, "אשר נואלנו ואשר חטאנו", מבאר ה"משך חכמה" שבכך התכוון אהרון לרמוז למשה שגם הוא נכשל בלשון הרע כאשר אמר על בני ישראל "והן לא יאמינו בי" (שמות ב' א), ועל לשון הרע הזה על ישראל, אמרו חז"ל במדרש, נגרם למשה שהיתה ידו "מצורעת כשלג", לכן אמר אהרון למשה "ואשר חטאנו", כדי לכלול גם את משה באותו החטא.

"ויצעק משה אל ה' לאמור אל נא רפא נא לה" (במדבר יב יג)

מה כוונת הכתוב "לאמר" אומר רבינו החיד"א ש"משה אומר לקב"ה השיבני אם תרפא אותה, אך נשאלת השאלה מדוע היה צריך משה תשובה מפורשת מהקב"ה הלא הוא יכול בעצמו להבחין אם תפילתו שגורה בפיו או לא, כפי שאמר רבי חנינא בן דוסא על עצמו "אם שגורה תפילתי כפי יודע אני שהוא מקובל". אלא התירוץ הוא שרבי חנינא בן דוסא יכול בצדק לומר "אם שגורה..." והיות שאין לו איזה קירבה עם החולה שהיה מתפלל עליו, ואולם אם החולה הוא קרוב של המתפלל, הרי שלא חייבת להיות ראייה לקבלת התפילה מזה שהיא שגורה בפיו, כי יתכן שבהיותו קרוב לחולה הרי שהוא מכוין בתפילתו יותר ולכן תפלתו משוגרת בפיו, אך אין ראייה מכך שתפילתו התקבלה. או אולי להיפך, עקב הקרבה לחולה והצער מכך אין המתפלל מצליח להתרכז בתפילה, ואין לשונו שגורה מרוב שיחו וצערו ואין בכך ראייה שלא התקבלה תפילתו, לכן משה רבינו בהיותו אח לצרה, דהיינו למרים, אינו יכול לדעת אם התקבלה תפילתו, לכן בקש תשובה מפורשת מהקב"ה.

"ואביה ירק ירק בפניה" (במדבר יב יד)

שואל רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה, מה ענין של אביה לכאן? ומתוך על פי פירוש רש"י על הפסוק: "וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי" (שמות ב' א), שעמרם היה פרוש מיוכבד מפני גזירת פרעה וחזר ולקח אותה לאשה, "וילך", שהלך בעצת בתו שאמרה לו גזרתך קשה משל פרעה. לכאורה קשה על מרים הצדקת כיצד דיברה כך אל אביה, והרי היא מחויבת בכבודו? אלא שמרים היתה בדעה שאביה עובר על דבר תורה ואז מותר לומר, אבא כך כתוב בתורה (יו"ד רמ' ס"א). כי לסברתה עמרם עדיין לא קיים מצות פריה ורביה, לפי בית שמאי שסוברים שיש צורך בשני זכרים, ואילו אז לא היה לעמרם אלא את אהרן ומרים בלבד, אך כעת שמרים דיברה סרה על משה על שפירש מאשתו, למרות שלמשה היו כבר שני בנים, התעורר כנגדה גם החטא הראשון שזלזלה בכבוד אביה. וזה גם מסביר מדוע לא נענש אהרן גם הוא.

לרפואת כל חולי עמו ישראל ובכללם:

הרה"ג משה חזקיהו שליט"א בן שרה, אליהו בן אסתר, ישראל בן נחמה, נעם אברהם בן רויטל.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) להשאלה בטלפון: 052-3268315

גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" (כולל מנחה וערבית) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו טלפון לפרטים: 052-3268315